

Informatyzacja procesu załatwiania spraw w urzędzie w obliczu epidemii

Z powodu epidemii obywatele stanęli wobec wyzwania w jaki sposób efektywnie funkcjonować i komunikować się z podmiotami administracji publicznej pomimo ograniczenia możliwości załatwiania spraw osobiście w placówkach urzędów. Obecna sytuacja ma niebagatelny wpływ na rozwój informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, poprzez upowszechnienie Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej – zwanej dalej ePUAP.

Platforma ePUAP umożliwia załatwianie spraw przez obywateli bez konieczności wizyty w siedzibie urzędu. Założenia konta na platformie dokonuje się poprzez bankowość elektroniczną, zgodnie ze wskazaną przez bank procedurą lub wizytę w punkcie potwierdzającym, który sami wybieramy. Adresy punktów potwierdzających znajdują się pod linkiem <https://pz.gov.pl/pz/confirmationPointAddressesList>. Są to wybrane instytucje, w których pracownik zweryfikuje tożsamość osoby zakładającej konto i dokona jego aktywacji. Założenie wskazanego konta umożliwia inicjowanie spraw administracyjnych i aktywny udział w postępowaniu. Aby przesłane za pomocą platformy dokumenty wywoływały skutki, powinny być opatrzone podpisem, jednak w jaki sposób dokonać tego, kiedy wymagany jest podpis elektroniczny?

Jedną z możliwości jest skorzystanie z funkcji Profilu Zaufanego, który umożliwia posługiwanie się podpisem zaufanym. Podpis ten „zastępuje” w kontaktach z podmiotami administracji publicznej podpis własnoręczny, który można wykorzystać do podpisywania wniosków. Ważnym jest jednak, aby pamiętać, że podpis elektroniczny nie jest tożsamy z podpisem odręcznym, a jedynie wywołuje analogiczne skutki prawne. Założenie oraz korzystanie z tego mechanizmu jest bezpłatne oraz dostępne bez ograniczeń w wybranym momencie. Ważność Profilu Zaufanego wynosi 3 lata, po czym można przedłużyć jego ważność.

Kolejne rozwiązanie, które pozwala na podpisywanie dokumentów elektronicznych to kwalifikowany podpis elektroniczny, który jest ma szersze zastosowanie niż profil zaufany z uwagi na to, że może być wykorzystywany także poza sferą administracji publicznej. Obecnie w Polsce tylko pięć podmiotów posiada uprawnienia do weryfikacji takiego podpisu nadane przez Narodowe Centrum Certyfikacji, których lista znajduje się na stronie internetowej tej instytucji, jest to Polska Zaufana Lista, nazywana inaczej TSL. Omawiane rozwiązanie ze względu na bezpieczeństwo oraz szeroką funkcjonalność jest płatne. Ważność kwalifikowanego podpisu elektronicznego zależy od tego, na jaki okres zdecydujemy się wykupić dostęp.

Najnowszą metodą podpisu elektronicznego jest zaawansowany podpis elektroniczny, zwany podpisem osobistym. Certyfikat podpisu znajdzie się w e-dowodzie, jeśli wyrazimy na to zgodę w momencie składania wniosku o wydanie nowego dowodu osobistego. Dowody osobiste zawierające warstwę elektroniczną są wydawane od 4 marca 2019 roku. Podpis składany przy użyciu tej metody wywołuje takie skutki jak podpis własnoręczny wobec podmiotów publicznych, a także względem innych podmiotów, jednak przy zastrzeżeniu, że zgodę na wykorzystanie tej możliwości wyrażą obie strony. Użytkowanie systemu, jak zapewnia Ministerstwo Cyfryzacji jest bezpieczne, jednak w praktyce zdarzają się sytuacje, jak na przykład kradzież dokumentu, które mogą wywołać negatywne skutki, jeśli osoba, która utraciła dowód nie zareaguje odpowiednio szybko i nie dokona blokady e-dowodu. Wymiana tradycyjnego dowodu na e-dowód z opcją podpisu osobistego jest bezpłatna.

Przystawione rozwiązania umożliwiają obywatelowi załatwianie spraw przez całą dobę, nie tylko w wyznaczonych godzinach pracy urzędu. Dodatkowo nie wymaga to osobistego stawiennictwa w urzędzie, co pozwala na oszczędność czasu oraz nerwów związanych z kolejkami do wybranego

stanowiska. Ponadto w czasach epidemii ograniczamy w ten sposób ekspozycję na ryzyko zarażenia siebie i bliskich wirusem SARS-CoV-2.

Autor: Monika Malik

